

נוהל הנצחה באמצעות תרומה

נוהל פנימי – אמות מידה להנצחת אישים בעיר מעלה אדומים

כללי

ביום 8.5.2016 פורסם חוזר מנכ"ל משרד הפנים מס' 4/2016 בעניין נוהל לאישור גיוס וקבלה של תרומות על ידי רשויות מקומיות (להלן: "נוהל תרומות").

ברם, נוהל תרומות לא קבע כללים בעניין בקשה של תורם להנציח באמצעות תרומתו אדם ו/או קבוצת אנשים וכו' באמצעים שונים, ועל כן הרשות מעוניינת לקבוע כללים בעניין כמפורט בנוהל זה.

ככל שתתגלה סתירה בין האמור בנוהל זה לבין הוראות חוזר מנכ"ל משרד הפנים מס' 4/2016 בעניין נוהל לאישור גיוס וקבלה של תרומות על-ידי רשויות מקומיות, יגברו הוראות החוזר.

נוהל זה אינו חל לגבי קביעת שמות רחובות, דרכים, כיכרות וכיוצ"ב.

נוהל זה אינו חל לגבי הנצחה של חללי צה"ל/משטרה/שירות הביטחון ונפגעי פעולות האיבה (המעוגן בוועדה סטטוטורית אחרת).

הנוהל מנוסח בלשון זכר למען הנוחות בלבד והוא חל על גברים ונשים כאחד.

הגדרות:

ועדת הנצחה – ועדה שתמונה על ידי ראש עיריית מעלה אדומים ומועצת העיר.

בן משפחה – צאצא וכל בן משפחה מדרגה ראשונה: בן זוג, ילד/ה, הורה, אח/אחות, נכד/ה, ניין/נינה.

מקום ציבורי/אתר הנצחה מאושר – גן ציבורי, מבנה ציבור או חלק ממנו ברחבי העיר, פארק, קריית חינוך, מקטעים בשביל הביטחון העירוני (כביש הטבעת), חורשות בשולי העיר, מצפורים ותצפיות.

מתקן הנצחה – שלט, כתובת, גלעד, אנדרטה, מרכז, מבנה או כל עצם אחר עליו יצוין שם המונצח או פרטים עליו. מתקן ההנצחה יוצב במקום ציבורי או באתר הנצחה מאושר כמפורט בסעיף 3 לעיל ויהיה בגודל ובסטנדרטים אחידים שתקבע ועדת הנצחה.

אירוע הנצחה – מרוץ, ניווט, טורניר, חלוקת מלגות, תחרות או כל אירוע הנצחה אחר.

מטרת הנוהל

1. לקבוע אמות מידה להנצחת אדם באמצעות מתן שם למקום ציבורי ו/או לאירוע הנצחה ו/או הצבת מתקן הנצחה ו/או בכל דרך אחרת.

2. כל בקשת תרומה הכרוכה בבקשת הנצחה תאושר תחילה בוועדת הנצחה ורק לאחר אישורה תועבר לוועדת תרומות להמשך טיפול עפ"י נהלי קבלת תרומות.

3. יובהר כי אין בנוהל זה כדי לגרוע מהוראות נוהל התרומות העירוני, וכל תרומה הכרוכה בבקשת הנצחה, תיבחן ותאושר בהתאם לנוהל תרומות כאשר במידה שהתרומה תאושר ייחתם עם התורם הסכם תרומה מתאים.

4. נוהל זה יחול מיום אישורו במליאת העירייה ואין בו כדי לשנות ו/או לבטל הנצחה שבוצעה טרם אישור הנוהל.

5. ועדת הנצחה:

6. ועדה שתמונה על ידי מועצת העיר.

7. ועדת ההנצחה תטפל בבקשות להנצחה ותביא את המלצותיה לאישור מליאת מועצת העיר.

8. מטרת הוועדה ליזום ולתכנן דרכי פעולות הנצחה לאנשים שהעירייה מאשרת להנציח את שמם ופועלם במרחב הציבורי.

9. ועדה זו תדון במקרי הנצחה של אזרחים בלבד. משפחות שכולות (צה"ל, משהב"ט, משטרה ונפגעי פעולות איבה) לא ייכללו באמות מידה אלו.

אמות מידה להנצחה

1. הנצחה בהתאם לנוהל זה תהא רק במידה שהאדם/קבוצת האנשים שאותם מבוקש להנציח עומדים באחת או יותר מאמות המידה הבאות:

א. הנצחה בתרומה למי שהיה תושב העיר מעלה אדומים לפחות 10 שנים באמצעות ספסל, עץ, מצפור – הנצחה מסוג כזה תהיה אפשרית לכל תושב רק במקומות הבאים: בשביל הביטחון העירוני (כביש הטבעת), בחורשות בשולי העיר, במצפורים ובתצפיות

ב. * בכפוף לאישור פרטני של המיקום ע"י מהנדס העיר.

ג. הנצחה ללא תרומה לאישי ציבור בכירים שיש להם זיקה ישירה לעיר ותרמו לה תרומה מיוחדת, אשר קידמו ותרמו להישגים משמעותיים לכלל הציבור בעיר, או לאישי ציבור בכירים ברמת הלאומית – הנצחה של אישים אלה במסגרת קריאת פארק, מוסד ציבורי או חינוכי על שםם.

ד. אדם או קבוצת אנשים אשר באופן משמעותי וניכר היו ידועים בתרומתם לעיר, בפועל למען הקמתה/התפתחותה/ביסוסה ושגשוגה הפיסי או התדמיתי וסיועם לבנייתה החברתית והקהילתית – בין שהם תושבי העיר ובין שאינם תושבי העיר.

ה. אדם או קבוצת אנשים אשר תרמו תרומה ייחודית ומשמעותית לעיר מעלה אדומים או למדינת ישראל.

ו. תושבי העיר מצטייני תרבות, אקדמיה וספורט – ראשונים במעלה.

ז. הנצחה באמצעות תרומות משמעותיות - תורמים המעוניינים לתרום סכום משמעותי לבניית מבני ציבור או שטחי ציבור.

אפשרויות הנצחה

1. מתכונת ההנצחה תיקבע ע"פ החלטת ועדת ההנצחה בלבד לאחר פניית מבקש ההנצחה בכתב ודיאלוג בין הוועדה למבקש ההנצחה ו/או משפחת המונצח.

2. ערוצי ההנצחה יהיו כאלה שיש להם ערך ציבורי ותועלת לטובת העיר ותושביה.

3. דוגמאות לערוצי הנצחה: גינות קהילתיות, גני משחקים, פינות חן, אלמנט עיצובי, פרויקטים חינוכיים/תרבותיים/ספורט, ערב לימוד, ספר זיכרון, סרט זיכרון, אתר הנצחה באינטרנט, הנצחה מבני דת וספרי קודש, מלגות, כנסים, הנצחה בפעילות ספורט וטבע ועוד.

4. העירייה תבחר דרכי הנצחה על פי צרכיה, סדרי העדיפות שלה ובהתאם לשיקול דעתה הבלעדי.

5. אלמנט ההנצחה במרחב הציבורי, אופיו, עיצובו כמו גם נוסח הכיתוב ע"ג האלמנט יהיו מותאמים לסביבה ויאושרו באופן נפרד ובלעדי על ידי הגורמים המוסמכים לכך בעירייה ועל פי שיקול דעתה הבלעדי.

התחייבויות המבקש

1. המעוניין להנציח בן משפחה, כהגדרתו בנוהל זה, יוכל לעשות זאת באמצעות העמדת תרומה להקמת נכס או לביצוע פרויקט, אשר העירייה תגדיר על פי צרכי הקהילה.

2. ועדת ההנצחה תהא רשאית לאשר חריגים לכלל זה ובלבד שיתקיימו התנאים שלהלן:

- א. סכום/שווי התרומה יכסה את כל העלויות בנוגע לבקשת ההנצחה, כולל עלויות העירייה (ובכללן תקורות).
- ב. במקרה של בקשה להנציח באמצעות אירוע או מתן מלגות – על המבקש להתחייב לשאת בכל עלויות האירוע או המלגות כולל עלויות העירייה (ובכללן תקורות). ועדת ההנצחה תיתן עדיפות לבקשה לקיום אירוע או מתן מלגות באופן מתמשך/חוזר שכן קיימת חשיבות רבה לשמירה על עיקרון הרצף. יובהר כי העירייה אינה מתחייבת להמשיך את ההנצחה באמצעות אירוע או מתן מלגות במידה שהמבקש אינו משתתף בהוצאות האירוע/המלגות. כן יובהר כי ככל שתאושר בקשה להנצחה באמצעות אירוע – מועד האירוע יהא מתואם מול העירייה בהתאם לצרכיה ואין העירייה מתחייבת לאשר את המועד המבוקש במסגרת הבקשה.
- ג. במקרה של הנצחה באמצעות הקמת נכס/פרויקט – משך תקופת ההנצחה תהא ל-25 שנה לפחות. במקרה שיתעורר צורך ציבורי ביוזמת העירייה, להזזת מתקן ההנצחה גם במהלך התקופה הנ"ל, לעירייה תהא זכות לעשות כן, תוך תיאום מקום הנצחה החדש עם המשפחה/מבקש ההנצחה. במקרה זה, הזזת מתקן ההנצחה תהיה על חשבון העירייה.

בקשות להנצחה יכללו את הפרטים כדלקמן:

1. אופן ההנצחה המבוקש.
2. הסיבה בגינה מתבקשת ההנצחה.
3. צורתו תוכנו וגודלו של מתקן ההנצחה, ככל שמבקש ההנצחה מעוניין בהנצחה במתקן ו/או באופן מסוים.
4. תיאור מדויק לגבי מיקומו של מתקן ההנצחה, ככל שרלוונטי ועומד בכללים המפורטים לעיל.
5. מעורבות רשויות ממלכתיות אחרות בהנצחה, במידה וקיימת, כגון קק"ל, משרד הביטחון וכו'.
6. אופן המימון של מתקן ההנצחה המבוקש.
7. קיומה או אי קיומה של הנצחה מסוג כלשהו לאותו אדם שאת שמו מבקשים להנציח.
8. קרבת המבקש לאדם שאת הנצחתו מבקשים.
9. כל הסבר או פירוט נוסף אשר יתבקש ע"י ועדת תרומות וועדת הנצחות על מנת לשקול אם לאשר את הבקשה.

נהלי בדיקת בקשה להנצחה

1. כל הבקשות להנצחה יובאו לדיון בוועדת הנצחה טרם נקיטת פעולה מעשית כלשהי.
2. הנצחה לפי נוהל זה תידון לפי בקשת בעל עניין (בני משפחה/מכרים) או ביוזמת מי מחברי המועצה ו/או עובדי העירייה ו/או חבר ועדת הנצחה.

3. ההחלטה בעניין ההנצחה עפ"י נוהל זה תיקבע בהתאם לסדרי הדיון שייקבעו ע"י ועדת ההנצחה.
4. כל בקשה להנצחה אשר כרוכה במתן תרומה, תיבחן ותאושר בהתאם לנוהל תרומות.
5. הדיון בהנצחה על שם תושב שנפטר ייעשה לפחות שנתיים לאחר פטירתו.
6. לא יוחלט להנציח אדם יותר מפעם אחת אלא מנימוקים מיוחדים שיירשמו.
7. ועדת ההנצחה רשאית להתייעץ ו/או לקבל כל חוות דעת מקצועית נוספת שתזדקק לה ו/או לבקש את עמדת הציבור ו/או את עמדת המונצח או בני משפחתו על מנת לקבוע את עמדתה.
8. ועדת ההנצחה תדון בבקשות להנצחה ללא משוא פנים ביושר ומתוך שיקולים של צדק ושוויון. הערכים שיעמדו לנגד עיני ועדת ההנצחה יהיו לטובת מדינת ישראל והעיר מעלה אדומים.

החלטות ועדת הנצחה

1. החלטת הוועדה תתקבל ברוב של חבריה.
2. על הפרוטוקול יחתמו יו"ר הוועדה ומהנדס העיר ומנהל אגף תחזוקה ושפ"ע.
3. החלטת הוועדה טעונה אישור ראש העיר ודיווח למועצת הרשות על התרומה.
4. הנצחה במוסדות חינוך – בנוסף לקריטריונים דלעיל, ההחלטה תתקבל בהשתתפות נציגי אגף/ועדת חינוך ומנהל המוסד החינוכי שבו מתבקשת ההנצחה. במקרה זה, קבלת ההחלטה תהיה בכפוף לנהלי משרד החינוך.
5. הנצחה באמצעות תרומה טעונה גיבוש הסכם בכתב, הכולל את פרטי ההנצחה: שיעור התרומה והתנאים בהתאם לנוהל ועדת תרומות.
6. דיוני ועדת ההנצחה יתנהלו בדלתיים סגורות. החלטות הוועדה יהיו מנומקות.
7. יש לשלוח את החלטת הוועדה לפונים תוך 45 יום מעיתוי החלטת ראש העיר.

סייגים

1. לא תהיה הנצחה באמצעות שמות רחובות.
2. אדם בעל עבר פלילי שהורשע בעבירה שיש עימה קלון לדעת הוועדה לא יונצח במעלה אדומים.
3. עם משפחת המונצח ייחתם הסכם, על פיו רשאית הוועדה לשנות את האלמנט/האתר המנציח בנסיבות שיחייבו זאת, תוך מתן פתרון הנצחה חלופי במידת האפשר.
4. פרויקטים של הנצחה הקיימים בעיר טרם כתיבת מסמך זה יימשכו כסדרם.
5. העירייה תשמור לעצמה את הזכות לפנות אתרי הנצחה שמהווים מפגע סביבתי ואינם מתוחזקים ע"י מבקש ההנצחה ו/או בני משפחת המונצח.

אחריות ביצוע

1. מרכז הוועדה – אחראי לעבודת הוועדה, רישום פרוטוקול הישיבות, איתור זימון וקבלת אישור קרובי המשפחה של האישייות שאותה יש כוונה להנציח, פרסום ההנצחה, וקיום קשר עם המבקשים ו/או עם בני משפחת המונצח.
2. מנכ"ל העירייה – אחריות כוללת על יישום הוראות הנוהל ובכללן יישום החלטות הוועדה. אחראי לאשר בתיאום עם המשפחה את נוסח השלט שיוצב באתר ההנצחה.
3. מהנדס העיר או נציגו ומנהל אגף שפ"ע או נציגו – קביעת נוהל זה ויישומו הינם באחריותם.
4. גזבר העירייה – אחראי להביא המלצות הוועדה לידי יישום בכל הקשור בתחום הכספי.
5. דוברות העירייה – אחראית לפרסום החלטות ועדת ההנצחה וכל שם שניתן למקום ציבורי.